

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Dissertatio Philosophico-Philologica In Nouissima Daudis
Verba, 2. Sam. XXIII, 1-8**

Stentzler, Lorenz Stentzler, Lorenz

Gryphiswaldiæ, [MDCCXXXVIII?]

VD18 13287737

§. VIII. [Antecedentia & consequentia.]

urn:nbn:de:gbv:45:1-14998

que sapientissimo consilio eius, qui specialem populi curam gerebat, facta significantur, quem quoque sibi aliisque præsidium proponit atque receptaculum. Hic est qui fata mortalium dispensat, qui iustissimus nos, vitiis flagitiisque notatos, purgat, & prout Patrem reueretur ipse, sic suos vero numinis imbuit timore. Versiculus 4. & 5. quoad priorem partem in specie respicit cogitationes male feriatorum, falsamque, qua animum lætabant, spem de excidio stirpis atque familiæ Salomonis. Meliora sibi promittit propter intimam cum Deo coniunctionem, naturam quippe qui induturus erat humanam. Promissionem Noster vocat fœdus ad significandum, quod certa, firma futura esset atque stabilis, quam sibi omnibusque ad salutem proponit. Tantum abest, vt Noster animo frangatur, si familia ad paucos fuerit redacta, vt potius ea delectetur, omnibusque id expetat votis. v. 6. Dux tribuitur impiis, quem sequantur, qui ipsi cum nullius sunt frugis, nec se ad officium redigi patiuntur, grauissimis afficientur suppliciis v. 7.

§. VIII.

Pedem promouemus ad illa, quæ verba nostra antecedunt, & quæ sequuntur. Pericopa nostra præcedenti capiti iungitur per Particulam Vau, vid. §. XI. Continet autem illud gratiarum actionem, quod DEVS causam Dauidis egerit, illumque vindicauerit ab hostibus. Vaticinium nostrum eiusdem ferme argumenti, iungitur, quo quasi finem labori, coronidemque operi imposuisse videtur, dum significat scriptor diuinus, a quo præsidium petierit, & cui auxilium acceptum tulerit Dauides. Subnectitur verbis nostris catalogus illorum, quorum opera Dauides vsus fuit in bello, qui tanquam viri fortes atque manu strenui res feliciter gesserunt. Noster autem illis confisus non est, spem potius atque fiduciam collocavit
in

in Messia, in quo vno victoriam sibi positam esse iudicavit rectissime. Sed propius ad rem. Posterior versiculi prioris pars a nobis non Dauidi, sed scriptori sacro tribuebatur §. II., & antecedentia pro nobis militare videntur. Vers. 3. verba אלהי ישראל §. V. de Messia exponuntur, & consequentia nobiscum facere videntur. Posteriores autem commatis tertii partem quod spectat, sunt, qui verba interpretantur in casu quarto, quasi DEVS hic promisisset Dauidi Dominatorem iustum, id est, Messiam. Sic SCHMIDIUS (*) & BUDDEUS (**). Si ad illa, quæ sequuntur, respicias, Particula Vau in וְכִנֹּרֶךְ nexum sibi postulare videtur cum illis, quæ præcesserunt. Significatio promittendi in כִּנֹּרֶךְ Scripturæ S. quoque adeo insolens non est. Verum si consideres, quæ ad §. V. sunt dicta, & addas nullam mutatæ personæ factum esse indicium, si analysis logicam §. X. suppeditandam quoque spectes, in sententiam nostram facile concedes. Idem sibi dictum putet HILLERUS, qui l. c. verba hæc ita vertit cum Judæis, quasi de Dauide agerent. Quod ad v. 4. & 5. attinet, videntur hi omnium difficillimi. Vt silentio præteream, quomodo interpretes Scopum loquentis §. VIII. expositum, negligant, verba ita lacerantur, vt sui similia non videantur. Juvat, vt dictis fidem faciamus, Reformatorum Versionem sermonis patrii, in medium proferre, cuius partem iam dedimus §. V.; versiculi vero sequentes ita fluit: So (wird er seyn) als wann der Morgen anbricht, (und) die Sonne aufgehet; (als wan am) Morgen keine Wolcken (sind, und) vom Schein, (und) vom Regen das zarte Kraut auß der Erden (herfürwächset). Biewohl aber mein Hauß sich nicht also (hält) gegen Gott; (iedoch) weil Er mir einen ewigen Bund gesezet hat, (welcher) in allem wol geordnet und bewahret (ist), so ist (im selbigen) all mein Heil, und

C 2

(*) in Bibl. & Comment. ad 2. Sam.

(**) Hist. Eccl. V. T. T. II. p. 242. seq.

und all (mein) Lust, wan Er (ihn) schon noch nicht grühnet läßt. (*) Nos salua aliorum auctoritate, periculum sumus facturi, an via simplici & non affectata locum vexatissimum suæ claritati natiuæ restituere, fontisque simplicitatem, quæ nobis debet esse commendatissima, vindicare valeamus. Constituunt verba v. 4. & partis prioris v. 5. Propositionem comparatiuam, id quod Particula ך v. 4. tanquam prioris Propositionis membri, & ך ן tanquam posterioris aperte significant. (**). Prout itaque membrum prius huius Propositionis continetur v. 4., sic posterius priori commatis quinti parte exstat. Vt ab hoc telam ordiamur, sunt qui Partic. ך hic vertunt nominaliter per firmum, certum, stabilem, vt VITRINGA (†) SCHMIDIUS, (††) item im Freywilligen Heb: Opffer (†††). Quam significationem licet Partic. ך nonnunquam sustineat (*), hic tamen in Propositione comparatiua eandem obtinere non potest; & cum SCHMIDIUS, BUDDVS, & Auctor der Erläuterung der gar schwehren und duncklen lezten Worte Davids (***) particulam ן præterea reddant interrogatiue, Scopum loquentis neglexerunt, & signum interrogandi nulla ferme Scripturæ auctoritate addunt. Syrus & LXX. faciunt nobiscum; Prior enim reddidit: Non est eiusmodi domus mea cum DEO. Posteriores: οὐ γὰρ ἕτως. Re sic confecta quod ad posterius membrum attinet, vt priori quoque, obscuritate sublata, lux atque claritas sua constet, solliciti erimus. Propter rationes §. V. allatas
in

(*) Biblia Pentapla T. I. V. T.

(**) DANZII Interp. §. 110. ed. min. in not. NOLDII Concord. Partic. Ebræo-Chald. p. 1001. seqq.

(†) Comment. in Ies. T. I. p. m. 307. b. 308. a. BUDDVS, l. c.

(††) Il cc. (†††) l. c. p. 32. seqq.

(*) KOERBERI Lex. Partic. Ebr. p. 60. 61.

(**) im Freywill. Heb: Opffer p. 32. seqq.

in eam ingressi sumus sententiam, v. 4. promissionis initium esse factum. De hoc ipso vero commate quaeritur, 1. an vnum an plura similia in eo contineantur? 2. Si plura, rem eandem significant, an diuersas? 3. An res denotent spirituales, an naturales? Vt ab ultimo ordiamur, CALOVIUS (†) totus in eo est, vt euincat, res spirituales hic significari, cui tamen natura similis obstare videtur. Quod ad 2. attinet, Scopus §. VIII. expositus impedit, quo minus a nobis impetrare possimus, vt statuamus, plures res significari, prout vnum quoque agnoscimus simile, per partes latius expositum atque deductum. Quia cupiditate flagrat, varias eruditorum sententias legendi, adeat CALOVIUM (††). Occasio, Scopus & Consequentia nos deducunt ad horum verborum sensum, qui hic esse videtur: Quemadmodum tempore verno & matutino, caelo sudo, a pluuia & sole herbam efflorescere, & segetem laetiolem surgere videmus, dicto citius autem marcescere, siti que emori languidam: Profecto non sic est domus mea cum DEO. Duo sunt, quae nobis hic obiici possunt: 1) cur hic quaedam in fine vers 4. adiecerimus? 2.) an caelum sudum & turbidum, quo nubes, quae imbrem dimittunt, intendunt se caelo, sibi opponantur? Quod ad prius, §. XI. nobis dicendi locus erit de Ellipsi, scriptoribus sacris familiari, ad posterius autem regerimus, Syrum nobis praetulisse faciem ad cogitandum de rore, qui tempore nocturno defluit, & plurimum confert ad incrementa graminis promouenda. Priusquam ultimam manum huic Paragrapho imponamus, restat, ut de ultimis v. 5. verbis pauca adiciamus. Verba ita se habent: **כי לא יצמח** Antecedentia his verbis lucem foenerant,
C 3
cum

(†) Bibl. Illust., T. I. p. 779. seq.

(††) l. c.

cum autem & fœderis & domus mentio antea sit facta, non immerito quæstio mouetur: an verbum propius respiciat, an remotius? Natura vocis הַצִּמְיָה & Scopus dicentis posterius suadent. Sensus itaque horum verborum est: Omnis salus & omne desiderium est, quando non germinare faciet domum meam.

§. X.

Spiritus Sanctus, optimus dicendi magister, licet sua non exegerit ad canones Logicorum, sapientissimo quippe consilio sæpius ab illis recedens, ordinis tamen fuit obseruantissimus, hinc & nobis analysis logica horum verborum, quæ meditanda sumsimus, non erit negligenda. En itaque verba Dauidis nouissima, in quibus continetur I. inscriptio, quæ exponit 1. Tempus, 2. Auctorem verborum, ita vt a) humiles eius natales exponantur, b) dignitas eius regia α) in se spectata, & β) a quo illi sit collata, extollatur, c) donum eius $\theta\epsilon\omega\pi\nu\epsilon\upsilon\varsigma\iota\alpha\varsigma$ deprædicetur v. 1. II. Argumentum verborum, quod nobis sistit 1. obiectum personale, quod est a) DEVS Pater, b) Spiritus Sanctus v. 2. c) Filius, qui describitur α) respectu populi sui $\aleph$) vt DEVS, $\beth$) vt rupes, γ) respectu reliquorum, vt Dominus, cuius affectiones sunt * iustitia ** timor DEI s. reuerentia v. 3. 2. Obiectum reale, & quidem a) remotiue, est excidium familiæ Dauidis in Salomonis posteris, vbi α) $\omega\rho\acute{o}\tau\alpha\sigma\iota\varsigma$ per simile v. 4. β) $\acute{\alpha}\omega\delta\omicron\sigma\iota\varsigma$ v. 5. parte priori. b) positiue, est aduentus Messiaë in carnem, vbi $\aleph$) familia Messiaë, $\beth$) fructus amplitudo, γ) tempus v. 5. δ) pœna ab hostibus sumenda, qui describuntur * tanquam qui pœnitere nesciant v. 6. ** grauissimis pœnis affiendi. v. 7.

§. XI.

Accedimus tandem ad Philologiam, vt quæ exinde ad usum nostrum transferre queamus, delibemus. V. I.

(וְאֵלֶּה)